

JUDr. Jeroným TEJC
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 6. května 2026
Č.j. MSP-505/2024-ODKA-SPZ/6
Počet listů: 2
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obv. T. P. – stížnost pro porušení zákona

Příloha: trestní spis Okresního soudu v Kroměříži sp. zn. 3 T 193/2023

Podle § 266 odst. 1 zák. č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) podávám ve prospěch i neprospěch obviněného T. P.,

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně ze dne 11.6.2024, č.j. 6 To 84/2024-355.

Postup před vydáním napadeného rozhodnutí

1. Obviněný T. P. byl rozsudkem Okresního soudu v Kroměříži dne 24. 1. 2024, č.j. 3 T 193/2023-338, uznán vinným ze spáchání přečinu lichvy podle § 218 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), c) tr. zákoníku a odsouzen k souhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let se zařazením do věznice s ostrahou za současného zrušení výroku o trestu z rozsudku Okresního soudu v Kroměříži ze dne 28. 3.2023, č.j. 3 T 122/2022-772. Dále bylo rozhodnuto o zabránění věci, a to nemovitostí přesně specifikovaných v citovaném rozsudku. Z důvodu odvolání podaného pouze obviněným rozsudek nalézacího soudu nenabyl právní moci.

Napadené rozhodnutí

2. O podaném odvolání obviněného rozhodl Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně usnesením ze dne 11. 6. 2024, č. j. 6 To 84/2024-355, tak, že podle § 258 odst. 1 písm. a), b), d) tr. řádu napadený rozsudek zrušil a podle § 260 tr. řádu věc vrátil státnímu zástupci k došetření. Důvodem tohoto postupu bylo zjištění, že jednání obviněného mělo být právně kvalifikováno jako zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 4 písm. d) tr. zákoníku. Uvedená změna právního posouzení znamená, že obviněný měl mít obhájce již v přípravném řízení, což se nestalo. Jedná se tedy o vadu v řízení před soudy neodstranitelnou. Po orgánech činných v přípravném řízení proto odvolací soud požaduje překvalifikovat jednání obviněného na uvedený zločin, provést výslech obviněného a poškozeného, případně zvážit další doplnění dokazování, bude-li to považováno za nutné. Odvolací soud takto rozhodl s vědomím existence zákazu reformationis in peius (viz bod 18. napadeného usnesení).

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

3. Ustanovení § 258 odst. 1 písm. a), b), d) tr. řádu zní: „Odvolací soud zruší napadený rozsudek také

a) pro podstatné vady řízení, které rozsudku předcházelo, zejména proto, že v tomto řízení byla porušena ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby, jestliže mohly mít vliv na správnost a zákonnost přezkoumávané části rozsudku,

b) pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění týkajících se přezkoumávané části rozsudku, nebo proto, že se ohledně takové části soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí,

d) bylo-li v přezkoumávané části rozsudku porušeno ustanovení trestního zákona,“.

4. Ustanovení § 260 tr. řádu zní: „Nelze-li po zrušení rozsudku pokračovat v řízení před soudem pro neodstranitelné procesní vady a není-li důvod pro jiné rozhodnutí, odvolací soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 tu platí obdobně.“

5. Ustanovení § 191 tr. řádu zní:

„1) Vrátil-li soud věc státnímu zástupci k došetření, uvede v usnesení, v kterých směrech je třeba přípravné řízení doplnit, a které skutečnosti je třeba objasnit, popřípadě které úkony je třeba provést.

2) Jakmile usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření nabylo právní moci, vrací se věc do stavu přípravného řízení.“

6. Ustanovení § 264 odst. 2 tr. řádu zní: „Byl-li napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch.“

7. Ustanovení § 218 odst. 1 alinea první tr. zákoníku zní: „Kdo zneužívá něčí rozumové slabosti, tísně, nezkušenosti, lehkomyšlnosti nebo něčího rozrušení, dá sobě nebo jinému poskytnout nebo slíbit plnění, jehož hodnota je k hodnotě vzájemného plnění v hrubém nepoměru, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.“

8. Ustanovení § 218 odst. 2 písm. a), c) tr. zákoníku zní: „Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán,

a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 pro sebe nebo pro jiného značný prospěch,

c) způsobí-li takovým činem jinému stav těžké nouze.“

9. Ustanovení § 209 odst. 1 tr. zákoníku zní: „Kdo sebe nebo jiného obohatí tím, že uvede někoho v omyl, využije něčího omylu nebo zamlčí podstatné skutečnosti, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoli nepatrnou, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“

10. Ustanovení § 209 odst. 4 (od 1.1.2026 odst. 3) písm. d) tr. zákoníku zní: „Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
d) způsobí-li takovým činem značnou škodu.“

Posouzení předmětné věci

11. Aplikace závazného právního názoru odvolacího soudu by ve své podstatě vedla **k nezákonnému trestnímu řízení vůči obviněnému jako celku**, neboť způsobem, jakým odvolací soud požaduje obviněného stíhat, **je s ohledem na zásadu zákazu reformationis in peius stíhat vůbec nelze, a hrozí tak zmaření celého trestního řízení.**

12. Postupovat způsobem, který vyplývá z napadeného rozhodnutí Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně učiněného v rámci odvolacího řízení, by bylo možné jen v případě, kdyby odvolání bylo podáno i státním zástupcem v neprospěch obviněného. Přitom z trestního spisu v této věci je zřejmé, že státní zástupce si odvolání nepodal, této možnosti využil pouze obviněný. Za tohoto stavu bylo rozhodování odvolacího soudu omezeno ustanovením § 264 odst. 2 tr. řádu, na které odkazuje ustanovení § 260 tr. řádu. Odvolací soud tedy může při zrušení rozsudku soudu prvního stupně vyslovit, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření, jestliže je to pro náležité objasnění věci potřebné, ale byl-li napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch (zákaz reformationis in peius).

12. Napadené usnesení odvolacího soudu a jeho realizace, byť se technicky jeví jako porušení zákona ve prospěch obviněného (vrácení věci), ve skutečnosti znamená změnu v neprospěch obviněného, protože podle závazného právního názoru odvolacího soudu by musel státní zástupce podat buďto obžalobu na obviněného pro skutek právně kvalifikovaný jako zločin podvodu podle § 250 odst. 1, odst. 4 (od 1.1.2026 odst. 3) písm. b) tr. zákoníku, což by znamenalo nezákonné zhoršení postavení obviněného, který je dosud trestně stíhán pouze pro přečin lichvy podle § 218 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a), c) tr. zákoníku; nebo by musel neuposlechnout závazný právní názor odvolacího soudu. **V obou případech by tedy zatížil trestní řízení nezákonností.** Proto nelze než učinit závěr, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu je v rozporu se zákonem, jestliže vede k následnému postupu, kterým by orgány činné v trestním řízení porušily zákaz reformationis in peius vyplývající z ustanovení § 260 a § 264 odst. 2 tr. řádu anebo neuposlechly závazný právní názor odvolacího soudu. Stížnost pro porušení zákona podávám ve prospěch i neprospěch obviněného s ohledem na nepřehlednou procesní situaci způsobenou rozhodnutím odvolacího soudu; posouzení, zda k porušení zákona došlo ve prospěch či neprospěch obviněného ponechávám na rozhodnutí Nejvyššího soudu, **příčemž hlavní motivací pro podání stížnosti pro porušení zákona je zájem na tom, aby bylo trestní řízení možné řádně a v souladu se zákonem dokončit.**

13. Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:

- 1) podle § 268 odst. 2 tr. řádu se vyslovil, že pravomocným usnesením Krajského soudu v Brně – pobočka ve Zlíně ze dne 11.6.2024, č.j. 6 To 84/2024-355, byl ve prospěch i neprospěch obviněného T. P. porušen zákon v ustanoveních § 260 a § 264 odst. 2 tr. řádu,
- 2) s odkazem na § 269 odst. 2 tr. řádu napadené usnesení, jakož i všechna další rozhodnutí na toto usnesení obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbyla podkladu, zrušil,
- 3) a v souladu s ust. § 270 odst. 1 tr. řádu Krajskému soudu v Brně – pobočka ve Zlíně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.